

give Administrationen friere Hænder, troer jeg, at det vil kunne lade sig iværksætte ved at gjøre en Forandring i det oprindelige Forslag, saaledes at der istedetfor, at det hedder, at Overskuddet skal anvendes til Fabrikens Bedste, siges, at Overskuddet skal indbetales i Statskassen; derved vilde man sikke sig, at Administrationen arbejdede hen til Fabrikens Nedleggelse, medens man dog paa den anden Side lod den have friere Haand med Hensyn til hele Fabrikens midlertidige Drift.

Ordføreren: Jeg antager det for vigtigt at fastholde hvad den ærede Indenrigsminister udtalte, at det nemlig ikke var hans Tanke, at Fabrikken skulde vedblive og drives fremad, men at det var hans Tanke, at den skulde realiseres og at det Forslag, som han havde gjort for det næste Finantsaar, kun tilføjede at berede en lettere Overgang til en saadan Realisation, som da maaskee under gunstigere Tidsomstændigheder vilde kunne falde ud til større Fordeel for Staten, men jeg maa herved tillade mig at gjøre den Bemærkning, at det da ikke synes mig det hidtil valgte Middel er aldeles heldigt, thi det os forelagte Finantslovsforslag indeholder et Forslag til at drive Fabrikken næste Aar med forøget Kraft (Hør!); der foreligger et Forslag til at frembringe en større Tilvirkning af Fabrikater og derigjennem en større Afvæining. Saaledes antager jeg imidlertid ikke, at man i Reglen bærer sig ad, naar man har til Hensigt at nedlægge en Fabrik. Jeg troer, at, dersom man gaar ud fra den Forudsætning, at det er Hensigten at nedlægge Fabrikken, da bør man fremfor Alt have sit Niemærke henvendt paa at forminde Driften og forminde Materialet og ikke at forøge begge, men det Forslag, som foreligger os, gaar ud paa baade at forøge Driften og Materialet. Jeg maa endvidere tillade mig at bemærke, at det Middel, som man har til Hensigt at benytte sig af, for midlertidigt at tilveiebringe et bedre Resultat og saaledes give dem, der kunne ønske at overtage en saadan Fabrik, en bedre Idee om Fabrikens Tilstand, det Middel nemlig, at realisere en stor Deel af de ældre Beholdninger, ikke synes mig at være fuldkommen heldigt valgt; thi enhver Liebhaber vil naturligtvis

let gennemskue dette, og det vil blive ham indlysende, at Fabrikken i Virkeligheden ikke renter. At man søger at blive af med en Masse ældre Ting, som man har liggende ubenyttet, er iøvrigt vistnok Noget, som man ikke kan andet end i høj Grad billige. Dersom nu den Fabrik, hvorom her er Tale, var en saadan, som man havde for meget godt Kjøb og som stiftede nogen stor Nytte, da troer jeg vel, at der fra Thingets Side kunde være Tvivl, om det var rigtigt at nedlægge den strax, men Intet af dette er Tilfældet. Det er vel lykkedes den ærede Minister at tilveiebringe paa det foreliggende Forslag en tilsyneladende Balance mellem Indtægter og Udgifter, men Thinget vil af hvad jeg har anført let indsee, at denne Balance kun er tilveiebragt derved, at man angriber Capitalen, og det maa erindres, at der i Porcellainsfabrikken staaer en meget betydelig Capital. Der staaer en Beholdning af over 100,000 Rbd. i Varer og Materialier, og endvidere staaer der en Capital i meget betydelige Eiendomme her i Byen og i mindre betydelige Eiendomme udenfor Byen. I al den Tid, der medgik til Realisationen — og som, saavidt man kan skønne efter det Antal af ældre Fabrikater, som man antager at kunne sælge, maatte være vel omtrent i 10 Aar — vilde altsaa Staten gaae glip af Udbyttet af hele den Capital, som ligger i Porcellainsfabrikken, hvorimod endeel vilde kunne indvindes og forandres til en rentebærende Capital, naar man realiserede den saasnart som muligt. Hvad dernæst Fabrikens Nytte angaaer, troer jeg vel, at Fabrikken kan have udøvet nogen gavnlig Indflydelse paa Pottemagerarbejdet her i Landet, saaledes som der blev anført af den høitærede Indenrigsminister, men jeg antager dog tillige, at det, hvorefter en saadan Fabrik Nytte væsentligt maa bedømmes, er efter hvad den leverer, og i dette Tilfælde naturligtvis ikke efter, hvad den leverer i enkelte Retninger, men efter hvad den leverer betragtet som en Hælfed og efter Størstedelen af dens Præstationer, og da troer jeg, at det maa indrømmes, at den danske Porcellainsfabrik ikke leverer et Produkt, som har en saadan Værdi, en saadan Skønhed eller saadan Priisbillighed, at det skulde være nødvendigt, at Staten bibeholdt